

GARSAŠAS

Second-Class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office
Published by Lithuanian Catholic Alliance

Nr. 10

GRUODIS — DECEMBER, 1984

Vol. 67

Lietuvių Katalikų Susivienijimo narius ir "Garso" skaitytojus nuoširdžiausiai sveikiname Kristaus Gimimo Šventėse ir linkime laimingų Naujųjų 1985 Metų, pilnų Dievo palaimos ir visokeriopos sėkmės!

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMO
DIREKTORIŲ TARYBA
IR "GARSO" REDAKCIJA

SVEIKINAM NAUJUS LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMO NARIUS

Megan Ford — jaunuolis. Įrašė John Kozerski, 212 kuopos sekretorius.

Kelly Hanley ir Sean Hanley — suaugę. Savo anūkus įrašė

Andrew W. Dedinas, 246 kuopos sekretorius.

Carl Cichowicz — suaugęs. Įrašė Charles A. Liscosky, egzekutyvinis direktorius.

DEŠIMTASIS AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS

1984 spalio 27 - 28 Amerikos-Lietuvių Tarybos X kongresas Chicagoje praėjo sėkmingai. Jam vadovavo Pov. Dargis su talkininkais.

Po dr. K. Šidlausko atidarymo kalbos ir kun. A. Stašio invokacijos prasidėjo kongreso eiga.

Kongresą sveikino žodžiu ir raštu eilė žymių asmenų ir veikėjų savo ar organizacijų vardu. Sveikinimų buvo apie 200 ir jie, kaip ir kongreso aprašymas, tikimasi, bus atskiru leidiniu atžymėtas.

Pranešimus darė dr. K. Šidlauskas, J. Laučka, adv. P. Žumbakis, St. Lozoraitis, jr. ir po jų buvo diskusijos.

Vakare buvo banketas. Dr. J. Valaitis vadovavo banketui, kurio metu buvo prisiminti ir pagerbti pasižymėję Alto veikėjai ir visuomenininkai, kaip L. Šimutis, dr. P. Grigaitis, M. Vaidila, A. Olis, E. Devenienė,

J. Laučka, inž. A. Rudis, Pov. Dargis ir kiti.

Perskaityta prez. Reagano sveikinimas kongresui.

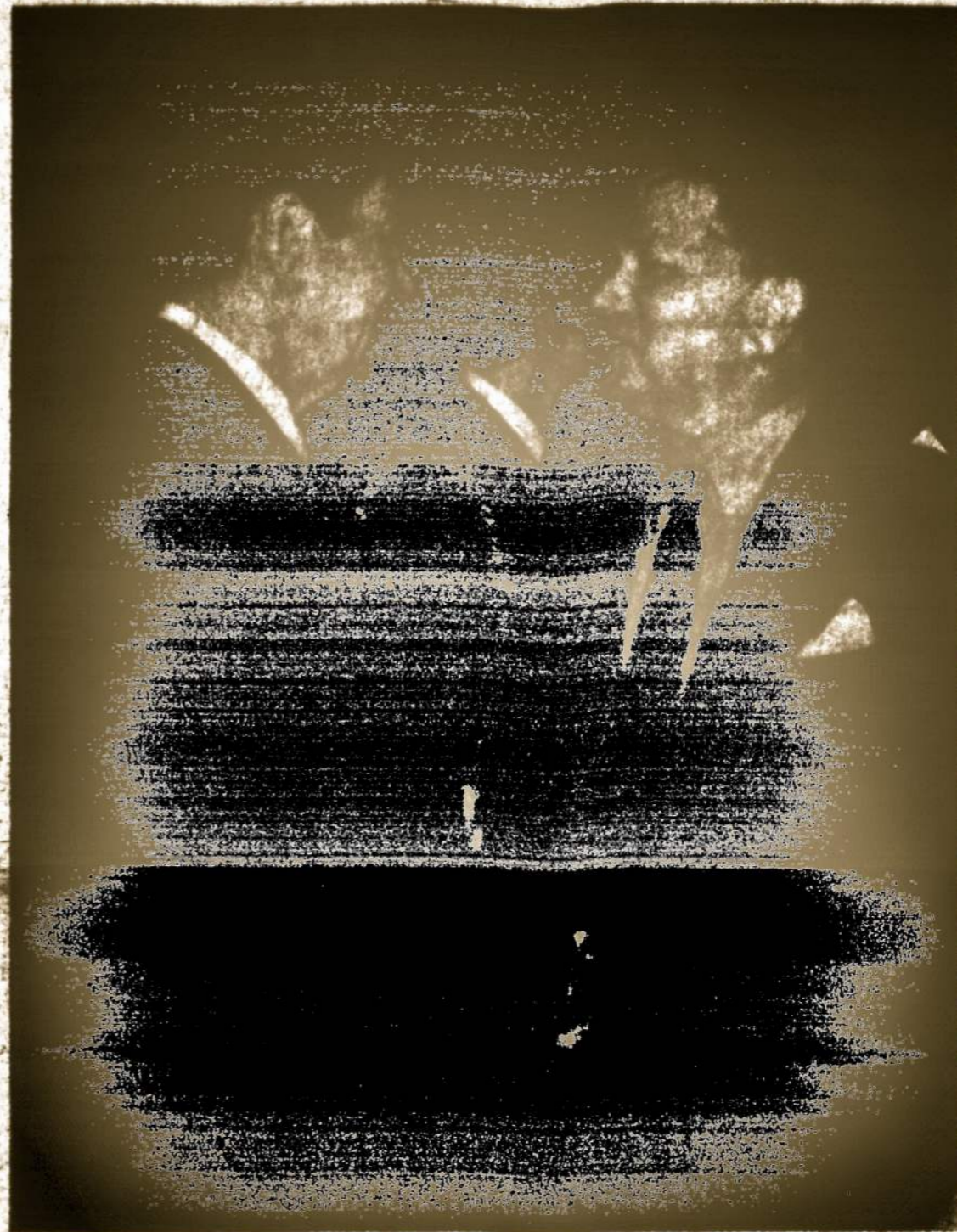
Kalbėjo kapitonas James Napolea, Grenados išlaisvinimo dalyvis. Nusakė, kaip buvo įvykdytas išlaisvinimas ir kokia daugybė buvo rasta ginklų. Jais galima buvo apginkluoti visą diviziją, nors pati Grenada teturėjo tik 600 kareivių.

Buvo supažindinta su naująja Alto vadovybe.

Banketo metu meninę programą atliko sol. Praurimė Ragienė ir muz. Monigirdas Motiekaitis.

Antrą dieną išklaudyta dr. K. Bobelio paskaita politinė tema. A. Šilas, jaunosios kartos atstovas, kalbėjo apie jaunimą ir jo problemas. Eilė asmenų iškėlė sumanymų ir pasiūlymų Alto veiklai sustiprinti.

(nukelta į 6 psl.)

Presidential briefing — Atty. Thomas E. Mack, Wilkes-Barre, was one of fifty-three leaders of the National Fraternal Congress of America who attended a briefing on October 9 at the White House, followed by a reception with President Ronald Reagan. The group was urged by Faith Whittlesey, Liaison Assistant to the President to continue their charitable activities, and encouragement of family and religious life. Edward Derwinski, an 18-year Congressman and now counselor to the Secretary of State, spoke on "major issues in U.S. foreign policy".

AN ARTICLE FROM CONCENTRATION CAMP

GAJAUSKAS DENOUNCES SOVIET TOTALITARIANISM

An article about totalitarian depredation in occupied Lithuania, which was written in a Soviet concentration camp in 1982, has reached the West this summer. Its author, B a l y s G a j a u s k a s has served twenty-five years in a Soviet camp, from 1948 to 1973. Short-

ly after his release, he was again arrested and in 1978 sentenced to 10 years in hard labor concentration camp and five years of internal exile for collecting historical information on the Lithuanian anti-Soviet guerilla

(Continued on Page 7)

GARSAS

Publication No. (USPS 214-320)

Published Monthly except July and August

LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE

341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Tel. 827-1351

Second Class Postage Paid at Brooklyn, N.Y., Post Office

POSTMASTER: Send Change of Address Notice to:

P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

Subscription \$5.00 per year

Advertising Rates on Application

Raštus (straipnius ir korespondencijas) redakcija taso savo nuožūra.

Nespaudintus raštus grąžina tik patiems autoriams prašant.

\$5.00 of Insurance premium per year is applied to subscription of Garsas

SALZBURGO PETICIJA VILNIAUS ATSTOVAM

Vilnius ir Salzburgas yra du susibroliaavę miestai. Spalio mėnesį broliškame mieste Salzburge lankėsi delegacija iš Vilniaus. Delegacijai vadovavo Kultūros ministras Jonas Bielinis ir ligoninės vadovas gydytojas Adolfas Berūkštis.

Spalio 12 delegacijos vadovas Salzburgė aplankė Krikščionių Solidarumo Internacionalo atstovai: žymūs lietuviai bičiulis kun. Jakob Foerg ir kiti. Krikščionių solidarumo tarptautinio sąjūdžio vardu jie įteikė dvi peticijas: vieną Kultūros ministrui Bielinui kitą — gydytojui Berūkščiui.

Štai įteiktų peticijų turinys:

Kultūros ministrui Jonui Bielinui įteiktoje peticijoje Krikščionių Solidarumo Internacionalo ir Austrijos katalikų atstovai pažymi, kad su didžiai garbinga Lietuvos šalimi juos jungia pirmiausia bendras krikščioniškas tikėjimas. Jie jaučia pareigą tą bendrą tikėjimą ir bendrą krikščionišką kultūrą išlaikyti ir ugdyti.

Toliau Austrijos katalikų atstovai išdėsto tai, kas jiems ypač rūpi, artėjant Lietuvos krikšto

600 metų jubiliejui, kuris bus minimas 1987.

“Mes prašome Jūsų, pone Ministre, paramos, kad galėtume įvykdyti projektą, kuriuo norime Lietuvos katalikus aprūpinti būtiniausia religine literatūra: kiekvienai Lietuvos katalikų šeimai Šventasis Raštas ir kiekvienam katalikui maldynas bei giesmynas. Be to, prašome sudaryti sąlygas, kad Lietuvos katalikai galėtų leisti bent vieną katalikišką savaitraštį.

“Prašome duoti Austrijos katalikams leidimą, kad jie galėtų pasiūsti Kauno Kunigų Seminarijos bibliotekai kaip dovaną bent tūkstantį būtiniausių teologinių veikalų. Prašome leisti aprūpinti religinėm knygom parapijas. Prašome leisti Lietuvos ir Austrijos vyskupijom pasiukeisti teologijos studentais. Prašome atgaivinti savo laiku uždarytas Kunigų seminarijas Vilniuje, Telšiuose ir Vilkaviškyje. Prašome Lietuvos sostinėje vėl atidaryti katedrą ir Šv. Kazimiero bažnyčią. Gražinti tikintiesiems bažnyčią Klaipėdoje, kur daugiau kaip šimtas tūkstančių katalikų gali pasinaudoti tik maža bažnytele. Leisti statyti

bažnyčias naujai išaugusiuose miestų kvartaluose. Nereikalausti už bažnyčių pastatus didesnių mokesčių, negu už kitus namus. Nereikalausti nuomos už bažnyčias, nes jas yra pasistatę patys tikintieji... Leisti visur ant kapų statyti kryžius... Ne naikinti religinių papročių, kaip Vėlinių procesijos ir kitų... Nekliudyti jaunimui dalyvauti bažnytinuose choruose... Ap saugoti nuo sunaikinimo Kryžių kalną ir kitus religinius tautos paminklus, kaip pavyzdžiui Panų kalnas Telšių vyskupijoje... Leisti viešai veikti vienuolijom... Gražinti laisvę Austrijoje labai gerbiamiems ir vertinamiems kunigam Alfonsui Svarinskui ir Sigitui Tamkevičiui, katekizmo mokytojui Jadvygai Bieliauskienei ir kitiems... Gražinti laisvę žinomiems kultūrininkam Viktorui Petkui, Baliui Gajauskui ir jų nelaisvės draugam, kad dėl nepakenčiamų gyvenimo sąlygų ir jų neištikėtų tas pats likimas, kaip Valerijū Marčenko, kuris prieš savaitę mirė lageryje, su-

laukęs vos 37-nerių metų amžiaus...

“Taip Salzburgo ir Austrijos katalikai supranta kultūrinį bendradarbiavimą su Lietuva.”

LTSR Kultūros ministrui Jonui Bielinui Austrijos katalikų atstovai drauge su peticija įteikė ir vieną Šv. Rašto Naujo Testamento egzempliorių lietuvių kalba prašydami parvežti į Vilnių.

Vilniaus ligoninės direktoriui gydytojui Berūkščiui įteiktoje peticijoje Austrijos katalikai ypač išreiškia savo susirūpinimą sergančiais sąžinės belaisviais, jų tarpe primindami Viktorą Petkų ir Balį Gajauską. Prašo padaryti visa, kas galima, kad jiems būtų suteikta medicininė pagalba... Primena Vilniaus psichiatinėje ligoninėje kankinamą Petrą Lukoševičių ir gydytoją Algirdą Statkevičių, kurio asmenybę mėginama palaužti vaistų ir kitų psichiatrinų priemonių pagalba.

Peticijų turinį plačiai paskelbė Austrijos spauda.

Mielas Tautieti, drauskis LK Susivienijime

LKS yra tvirta, saugi lietuvių fraternalinės apdraudos organizacija. Turtas siekia 3 milijonus dolerių.

Turi modernišką apdraudos planus pilnamečiams ir jaunamečiams:

- 20 metų mokėjimo — 20 Year Payment Life
- 20 metų taupymo — 20 Year Endowment
- Taupymo iki 65 metų — Endowment at Age 65
- Mokėjimo iki 85 metų — Life Paid up at 85 (tik pilnamečiams).

Susivienijimas turi ir priedinius draudimus už mažus mokesčius. Aplikantai nuo 16 iki 40 metų, nuo \$500.00 iki \$2000.00 apdraudai priimami be medikalinės egzaminacijos — sveikatos patikrinimo.

Susidomėję apsidraudimu Lietuvių K. Susivienijime, kreipkitės į jūsų kolonijoj gyvuojančios kuopos sekretorių, arba į Susivienijimo centrą išpildant žemiau paduotą kuponą.

LITHUANIAN C. ALLIANCE

P. O. Box 32 (71-73 So. Washington St.)
Wilkes-Barre, Pa. 18703

Esu susidomėjęs apsidraudimu Liet. Kat. Susivienijime

Vardas, pavardė .....

Adresas .....

..... (Zip Code) .....

Jeigu norėtum priklausyti Jūsų kolonijoj gyvuojančion Susivienijimo kuopon, centras pasiųs Jį kuponą kuopos sekretoriui, kurs asmeniškai atliks suteiks paaiškinimų, patarimų ir atliks reikalingus formalumus. Malonekite atsakyti: ..... (taip ar ne).
Jeigu norėsit įsirašyti centrinėn kuopon, tada ir narytės mokesčius siųskit tiesiog į centrą. Malonekit atsakyti: ..... (taip ar ne).

Nauja lietuviškų valgių receptų knyga

LITHUANIAN COOKERY

Anglų kalba paruošė agronomė Izabelė Sinkevičiūtė

Su plastikiniu aplanku, 316 puslapių. Puiki knyga lietuviškų valgių mėgėjoms ir šauni dovana draugėms amerikietėms. Kaina 8 doleriai

Užsakymus siųsti: "Garsas", P.O. Box 32 (71-73 So. Washington Str.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimą sveikina gen. konsulė J. Daužvardienė. Iš k. dr. J. Valaitis, M. Pranevičius, dr. L. Kriaučeliūnas, inž. Gr. Lazauskas. Nuotr. P. Maletos

44-AS ALTO SUVAŽIAVIMAS

Chicagoje spalio 26 įvykęs 44-asis Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas buvo sėkmingas ir praėjo darbingoje nuotakoje.

Atidarė dr. K. Šidlauskas. Pagerbti atsistojimu mirę Alto draubutojai. Jautriai patriotinę invokaciją sukalbėjo kun. dr. I. Urbonas.

Žodžiu sveikino gen. kons. J. Daužvardienė, dr. K. Bobelis, M. Rudienė ir kiti. Buvo gauti ir raštu sveikinimai iš PLB, Lietuvių Istorijos d-jos ir kitų.

Apie pereinamųjų metų veiklą pranešė dr. K. Šidlauskas ir išsamius pranešimus padarė kiti valdybos nariai: inž. Gr. Lazauskas — sekretoriato, dr. J. Valaitis — politinės komisijos, M. Pranevičius — apie izdo stovį, plačiai nusakė informacijos srities veiklą kun. dr. J. Prunskis, o Alto izdo globėjų komiteto pranešimą atliko V. Yucius, radęs kasos knygas ir atskaitomybę tvarkoje.

Idomus ir išsamus buvo dr. J. Genio, Alto atstovo Washingtono pranešimas.

Atskirus pranešimus padarė Alto 15-kos skyrių atstovai, atvykę suvažiavimui.

Džiugi naujiena pranešta suvažiavimo dalyviams, kad Amer. Liet. Krikščionių Demokratų Sąjūdis įsijungia į Alto veiklą.

Suvažiavime sudaryta nauja Amerikos Lietuvių Tarybos sudėtis.

Iš Amer. Liet. R. Kat. Federacijos: adv. Aleksandras Do-

manskis, inž. Viktoras Naudžius, Irena Sankus, dr. Juozas Jerome, adv. Saulius Kuprys, Grašilda Petkuvienė, inž. Algis Kazlauskas; į valdybą: adv. A. Domanskis ir inž. V. Naudžius; į izdo globėjus V. Yucius.

Iš Amerikos Lietuvių Socialdemokratų S-gos: Mykolas Pranevičius, Irena Rimavičienė, dr. Jonas Valaitis, Janina Vienužis, dr. Euritelijus Žilinskas, Birutė Skorubskienė, Martynas Gudelis; į valdybą: dr. J. Valaitis, M. Pranevičius; į izdo globėjus B. Skorubskienė.

Iš Amerikos Lietuvių Tautinės

Sąjungos: Teodoras Blinstrubas, Petras Bučas, Vytautas Abraitis, Eugenijus Bartkus, Pranas Kašišba, Aleksas Laikūnas ir dr. Povilas Švarcas; į valdybą: T. Blinstrubas ir P. Bučas; į izdo globėjus V. Abraitis.

Iš Liet. Tautinės Sandaros į Alto tarybą: dr. Algirdas Budreckis, dr. Vytautas Dargis, Alena Devenienė-Grigaitienė, Julius Kuzas, Teodora Kuzienė, Grožvydas Lazauskas, dr. Kazys Šidlauskas; į valdybą Gr. Lazauskas, dr. V. Dargis; į išdo globėjus A. Chaplikas.

Iš Lietuvių Susivienijimo

Amerikoje: Povilas Dargis, Eufrozina Mikuziūtė, Aleksandras Chaplikas; į valdybą P. Dargis.

Iš Liet. Katalikų Susivienijimo Amerikoje: dr. Vladas Šimaitis, Vito A. Yucius ir Thomas E. Mack; į valdybą dr. V. Šimaitis.

Iš Amer. Liet. R. Kat. Moterų S-gos: Daina Danilevičiūtė-Dumbrienė, Adelė Gabalienė, Helena Kodytė; į valdybą D. Dumbrienė.

Iš Lietuvos Vyčių: dr. Leonas Kriaučeliūnas, Leonardas Šimutis, Jr., ir Evelyną Oželienė; į valdybą dr. L. Kriaučeliūnas.

Iš Šiaurės Amer. Liet. Studentų S-gos: Ramunė Tričytė, Svajonė Kerelytė, Jonas Bobelis; į valdybą R. Tričytė.

Iš Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio: Vytautas Jokūbaitis, Kęstutis Dirkis ir Kazys Oželis; į valdybą K. Oželis.

Iš Vilniaus Krašto Lietuvių S-gos: Vanda Gasparienė, Julius Pakalka, Petras Noreika; į valdybą V. Gasparienė.

Iš Amer. Lietuvių Respublikonų Federacijos: Anatolijus Milūnas, Jonas Talandis, Juozas Šulaitis; į valdybą J. Talandis.

Iš Lietuvių Demokratų Lygos: Stanley Balzekas, Jr., Rimas Mulokas, prof. Jokūbas Stukas; į valdybą St. Balzekas.

Iš Amerikos Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjūdžio: Pranas Razgaitis, Algimantas Pautienis, Stasys Dubauskas; į valdybą St. Dubauskas.

Sudariusi Alto sudėtį buvo dar iškelta klausimų ir pareikšta sumanymų.

Suvažiavimą uždarant giedota Lietuvos himnas.

Po suvažiavimo buvo naujosios valdybos posėdis, kuriame pasiskirstyta pareigomis.

Amerikos Lietuvių Kongrese Chicagoje iš k. A. Devenienė, p. Kasaitis, A. Sukys, kun. A. Stašys, dr. J. Genys, evangelikų vysk. A. Trakis, J. Kreivenas, inž. A. Rudis, Eug. Smilgys, M. Rudienė. Nuotr. M. Maletos.

POPIEŽIAUS RAŠTAS LIETUVIUI VYSKUPUI PAULIUI BALTAKIUI

Jonas Paulius, vyskupas, tarnas Dievo tarnų.

Mūsų mielajam sūnui Pauliui Baltakiui, mažesniųjų brolių ordino nariui, pakeltam į tituliarinį vyskupišką Egaros sostą ir tuo pačiu laiku paskirtam pastoraliniam darbui užsienio lietuviams — sveikatos ir apaštališkas palaiminimas.

Nuo mūsų pontifikato pradžios didžiausias interesas yra ne tik užtikrinti atskirų diecezijų komitetus mūsų ištikimų visame pasaulyje, kad būtų tinkamai valdomi ir klestėtų, bet taipogi, kad bažnyčios skirtingomis kalbomis ir savo tautybėmis, įvairios pasaulio tautos taip pat būtų apsaugotos ir jomis rūpintųsi savi ganytojai, turintieji reikalingus įgaliojimus.

Dabar mes norime skirti tokį vyskupą, kurio uolumas ir energija gali sustiprinti ir tobulinti, mokyti ir vadovauti lietuvių katalikiškoms bendruomenėms siekiant pilnesnio savo pareigų atlikimo paveldėtame tikėjime ir šventume.

Todėl žinant Jūsų kunigišką uolumą ir prisirišimą prie katalikų tikėjimo, o taip pat ir lietuvių tautos meilę ir Jūsų turi-

mas dorybes, Mes, apaštališka galia, skiriame Jus tituliariniu vyskupu Egaros sosto, kuris buvo valdomas garbingojo brolio Juan Francisco Jaramillo, dabar perkelta į Barrancabermejos katedrą, o Jumis visiškai pasitikdami, Mes, tuo pačiu metu pavedame rūpintis įvairiuose kraštuose gyvenančių lietuvių pastoracija.

Taipogi, Mes, sakome, kad Jums suteikiamos visos teisės ir pareigos, kurios reikalingos vyskupiškam orumui ir pastoraliniam atsakomumui.

Be to, Mes leidžiame būti konsekruotam už Romos miesto ribų bet kurio vyskupo, pagal liturgines apeigas, pirmiausiai išpažįstant katalikų tikėjimą ir duodant ištikimybės priesaiką Mums ir mūsų įpėdiniams. Tuomet Jūs užtikrinsite, kad abi formulės, pasirašytos vyskupo, kuris tai girdėjo ir patvirtintos atitinkamu antspaudu bus nusijustos šventajai vyskupų Kongregacijai.

Ir pagaliau, mylimas Sūnau, iš visos širdies, Mes, raginame Jus, kad atliekant vyskupiškas pareigas tikintiesiems lietuviams visame pasaulyje, nuolat pasiti-

kėtumėt Dievu, kuris Jūmyse pradėjęs tokį gerą darbą tobulins jį iki Jėzaus Kristaus dienai (Pilyp, 2,6).

Duota Romoje, prie šv. Petro

karsto, birželio 1 d. Viešpaties, 1984, šeštąsiais mūsų pontifikato metais.

Jonas Paulius II

Vienas iš Portlando vyskupijos kurijos kunigų rėdo publikai popiežiaus bulę, kad Tėv. Paulius Baltakis, OFM, skiriamas lietuvių vyskupų išeivijoje. Bulė buvo paskaityta anglų kalba, originalas parašytas lotyniškai, išlaikant visas senąsias formas.

“Garse” galima įsigyti šias knygas (Lietuvių ir anglų kalbomis)

Lithuanian Cookery, paruošė Izabelė Sinkevičiūtė. 316 puslapių, didelio formato. Kaina \$8.00

Amerikos Lietuvių Taryba, parašė Leonardas Šimutis. Kaina 3.00

Lietuvių — Anglų Kalbų Žodynas, paruošė B. Piesarskis ir B. Svecevičius. 512 psl., apie 27,000 žodžių. Kaina \$8.00

Anglų — Lietuvių Kalbų Žodynas, paruošė V. Baravykas. Apie 30,000 žodžių ir posakių. Kaina \$8.00

Lietuvių kalbos vadovas (Introduction to Modern Lithuanian) Paruošė kalbininkai Leonardas Dambriūnas. Antanas Klimas ir William R. Schmalsteiz. Kaina \$10.00

Popular Lithuanian Recipes, lietuviškų valgių mėgėjams Juzės Daužvardienės anglų kalba paruošta knyga. Kaina \$4.00

Vytautas The Great, kan J.B. Končiaus angliškai parašyta istorinė knyga. Kaina \$2.00

Lithuanian Self-Taught, M. Variakojytės - Inkenienės paruoštas rankvedis, prisilaikant Marlborough's sistemos. Kaina \$3.50

Vidudienio Sodai, Bernardo Brazdžionio eilėraščiai. Už šį poezijos rinkinį autorius laimėjo 1958-59

metų kultūros žurnalo “Aidų” literatūros premiją. Viršelio aplanką piešė dail Telesforas Valius.

Kaina \$4.00

Amerikos Lietuvių Vardynas, Jungtinių Amerikos Valstybių žinomesnių lietuvių biografinės žinios, su prof. Kazio Pakšto įvadu. 240 psl., kietais viršeliais. Kaina \$4.00

The Forty Years of Darkness, by Juozas Vaišnora, translated by Joseph Boley. Suppression of the Lithuanian Press and how it was regained. Price ... \$2.00

Lithuanians in America, Dr. Antanas Kučas; translated by Joseph Boley \$6.00

The Brothers Domeika, a novel, Liudas Dovydenas; translated by Milton Stark \$6.00

Day of Shame, the truth about the murderous happenings aboard the Cutter Vigilant, during the Russian-American confrontation at Martha's Vineyard. The tragedy of Simas Kudirka, by Algis Rukšėnas \$9.00

Teismas Biržely, dokumentuotai aprašoma Nijolės Sadūnaitės teismas ir kaltinimas. Parašė Jurgis Gliauda. Kaina \$2.00

Simas (The story of Seaman Simas Kudirka), by Jurgis Gliauda. Translated from Lithuanian by Kęstutis Čižiūnas and J. Žemkalnis \$5.00

“Garso” Administracija

P.O. Box 32 (71-73 So. Washington Str.) Wilkes-Barre, Pa. 18703

PASAULIO LIETUVIŲ KATALIKŲ KONGRESAS BAIGTAS MANIFESTU

Mes, laisvojo pasaulio lietuviai, susirinkę iš įvairių šalių į šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties kongresą Kanados Toronte 1984 metų rugsėjo 1 ir 2 dienomis, pažvelgę su dideliu susirūpinimu į Lietuvą — šventojo Kazimiero ir mūsų pačių kilmės kraštą, šiuo metu reikalingą viso laisvojo pasaulio dėmesio ir pagalbos.

Dėl to šis mūsų kongresas kreipiasi į Jungtines Tautas bei generalinį jų sekretorių, valstybių karalius, prezidentus bei jų vyriausybes, krikščioniškųjų Bendrijų vadovybes, ryšio priemonės (spaudą, radiją, televiziją) ir laisvosios žmonijos sąžinę, prašydamas atkreipti dėmesį į tautas jau daugiau kaip 40 metų kankinamas dvasinėje ir fizinėje priespaudoje.

Tokių tautų Rytų Europoje yra visa eilė. Šiame kongrese mes negalime kalbėti jų visų vardu, todėl prabylame laisvojo pasaulio lietuvių išėivijos daugumos vardu. Tai balsas kuris neabejotinai išreiškia ir visos lietuvių tautos bei jos krašto — Lietuvos balsą.

Mes, kaip ir visos tautos, trokštame taikos, tačiau, remdamiesi istorija ir savo patirtimi primename, kad ten, kur nėra lais-

Dr. J. Sungaila, Pasaulio lietuvių katalikų kongreso rengimo pirmininkas, Toronte taria uždarymo žodį rugsėjo 2 Royal York viešbutyje banketo metu. Nuotr. S. Dabkaus

vės, nėra ir negali būti taikos. Vergija yra taikos stabdys, sukilimų, revoliucijų, vidinių ir išorinių kovų akstinas.

Ypač tai pasakytina apie mažas tautas, nes jų dvasinės ir fizinės egzistencijos pagrindas yra laisvė. Siekiant pasaulio taikos, reikia apriboti ne mažųjų tautų laisvę, o didžiųjų imperialistinius užmojus.

Žvelgdami į dabartinę Lietuvą, nešančią totalistinių sistemų įvestą vargiją jau penktą dešimtmetį, pareiškiame, kad lietuvių tauta, būdama pavergta dvasiškai ir fiziškai, nuolat kovos už savo laisvę, kol ją atgaus. Prie pasaulio taikos bei įtampos sumažinimo ji galės prisidėti tik tada, kai laimės religinę tautinę ir valstybinę laisvę.

Minėdami Lietuvos, globėjo šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktį šiuo kongresu, primename, kad šis šventasis yra ne tik herojiško asmeninio religinio gyvenimo žmogus, bet ir Lietuvos karalaitis, aktyviai dalyvavęs valstybės valdyme. Jam rūpėjo tiek paskiro žmogaus, tiek viso krašto, tiek viso pasaulio gerovė bei taika. Dėl to šiandieną jis yra gerbiamas ne tik Lietuvoje, bet ir visame krikščioniškame pasaulyje.

Deja, jis nėra gerbiamas Sovietų Sąjungos valdžios, kuri nuo 1940 metų yra okupavusi Lietuvą karine jėga ir įvedusi krašte dvasinę bei fizinę priespaudą. Okupacinė valdžia rado šv. Kazimiero karstą su relikvijomis Lietuvos sotinėje Vilniuje — didingoje katalikų katedroje. Tiek katedra, tiek šv. Kazimiero karstas lietuvių tautai yra šventovė, nuo amžių visų branginama. Jos išniekinimas yra ir tautos išniekinimas. Sovietinė valdžia, neatsižvelgdama į lietuvių tautos jausmus, uždarė katedrą, įrengė ten paveikslų galeriją, o šv. Kazimiero karstą įsakė pašalinti iš jam specialiai įrengtos koplyčios. Dėl to jo karstas 1953 m. buvo perkeltas į Vilniaus priemiestyje esančią šv. Petro ir Povilo šventovę.

Toks okupacinės valdžios žingsnis buvo dūris į Lietuvos širdį. Negana to, buvo įsakyta šv. Kazimiero šventovę uždaryti ir joje įrengti ateizmo muziejų. Tai buvo tikinčiosios Lietuvos išniekinimo viršūnė. Jį dar pagilino uždarymas daugelio kitų

Kalėdos Vilniuje. Piešinys dail. Antano Montvydo

Lietuvos šventovių — katalikų ir nekatalikų.

Mes laisvojo pasaulio išėivijos daugumos vardu reikalaujame Sovietų Sąjungos vyriausybę, kuri yra atsakinga už įvestą priespaudą Lietuvoje:

1. Gražinti Lietuvos tikintiesiems Vilniaus katedrą ir leisti civilinės valdžios ištremtajam katalikų vyskupui Julijonui Steponavičiui ją tvarkyti bei eiti ganytojiškas savo pareigas.

2. Gražinti šv. Kazimiero karstą į Vilniaus katalikų katedrą, kurioje jis buvo palaidotas prieš 500 metų.

3. Iškelti ateizmo muziejų iš šv. Kazimiero šventovės Vilniuje ir gražinti ją tikintiesiems.

4. Gražinti tikintiesiems Taikos Karalienės šventovę Klaipėdoje, kuri buvo pastatyta vien tikinčiųjų aukomis su išėivijos parama, bet sovietinės valdžios nusavinta ir padaryta koncertų sale.

5. Gražinti visų konfesijų tikintiesiems sovietinės valdžios atimtas bei uždarytas šventoves visoje Lietuvoje.

6. Leisti laisvai veikti vienuolijom, religinėm organizacijom ir religinei spaudai.

7. Leisti laisvai veikti kunigų seminarijai Kaune, nevaržyti

kandidatų priėmimo bei nuimti sovietinės valdžios kontrolę; atgaivinti uždarytas kunigų seminarijas Vilniuje, Telsiuose, Vilkaviškyje.

8. Leisti Lietuvos vyskupams bei vyskupijų valdytojams laisvai eiti ganytojiškas savo pareigas pagal kanonų teisės reikalavimus ir nesikišti civiliniams pareigūnams į jų veiklą.

9. Iuleisti laisvėn nekaltai kalinamus žmogaus teisių bei religijos kovotojus iš sovietinių kalėjimų, lagerių, psichiatrinų ligoninių ir sibirinės tremties.

10. Atitraukti okupacinę Sov. Sąjungos kariuomenę iš Lietuvos ir gražinti Lietuvai savarakišką gyvenimą, kurį turėjo kazimierinė praeities Lietuva ir kurio trokšta dabartinė Lietuva, žvelgiant į savo dvasinį globėją šv. Kazimierą.

Prašome laisvojo pasaulio vadus pažvelgti į mažos tautos dides kančias, herojišką jos kovą ir teikti jai moralinę bei kitokią pagalbą. Laisvės sušvitimas Lietuvoje bus žingsnis ir į kitų pavergtų kraštų laisvėjimą bei pasaulio taiką.

Kongreso vardu—

Organizacinis pasaulio lietuvių katalikų kongreso komitetas
Dr. J. Sungaila, pirmininkas

MIRUSIEJI LIET. KAT. SUSIVIENIJIMO NARIAI

Mrs. Anna Staken — 121 kuopa — 1500 E. Carpenter St., Springfield, Ill. 62702. Mirė 1984 rugsėjo 11. Palaidota 1984 rugsėjo 14 Calvary Cemetery, Springfield, Ill.

Augustinas Zigaitis — 163 kuopa — 6900 Sunset Way, St. Petersburg Beach, Fla. 33706. Mirė 1984 rugsėjo 9. Palaidotas St. Casimir's Cemetery, Chicago, Ill.

Mrs. Palmira Grauzinis — 42 kuopa — 3414 Overland Ave., Los Angeles, Calif. 90034. Mirė 1984 spalio 4. Palaidota 1984 spalio 6 Holy Cross Cemetery, Culver City, Calif.

Vincas Varkalas — 109 kuopa — 43 Stanley Court, New Britain, Conn. 06051. Mirė 1984 spalio 16.

Monika Urbonienė — 133 kuopa — 203 McKinley Ave., E. Vandergrift, Pa. 15629. Mirė 1984 spalio 19. Palaidota 1984 spalio 22 St. Gertrude's Cemetery, Vandergrift, Pa.

Antanas J. Gerdziūnas — 48 kuopa — 512 S. Albert St., Mt. Prospect, Ill. 60056. Mirė 1984 lapkričio 1. Palaidotas 1984

lapkričio 3 St. Casimir's Cemetery, Oaklawn, Ill.

Jonas Urbonavičius — 65 kuopa — 60 Brooklawn Dr., E. Windsor, N.J. 08520. Mirė 1984 lapkričio 3. Palaidotas 1984 Calvary Cemetery, Paterson, N.J.

Mrs. Della Stepulis — 57 kuopos sekretorė — 256 Susquehanna Ave., Exeter, Pa. 18643. Mirė 1984 lapkričio 9. Palaidotas 1984 lapkričio 12 St. Casimir's Cemetery, Pittston, Pa.

— Australijos Lietuvių Dienos įvyks gruodžio 26-31 Canberroje. Iš JAV vyksta muz. Ryto Babicko vadovaujamas Clevelando vyrų oktetas, kuris su koncertais aplankys keturias pagrindines lietuvių kolonijas. PLB valdybai Australijos Lietuvių Dienose atstovaus pirm. Vytas Kamantas.

— Chicagos lietuvių Šv. Kazimiero lietuvių kapinės, minint Šv. Kazimiero mirties 500 metų sukaktį, pasirūpino specialioj sekcijoj pastatyti šventojo didingą skulptūrą, sukurtą skulptoriaus R. Mozoliausko. Statulą spalio 6 pašventino kardinolas J. Bernardin.

— Lietuvių Fondas turi narių — 5,356, pagrindinis kapitalas — 2,744,510 dol., padalinta lietuviškiems reikalams — 1,191,588 dol.

DEŠIMTASIS AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS

(atkelta iš 1 psl.)

Naujasis Alto pirm. T. Blinstrubas padėjo prezidentui, dalyviams, kurių buvo per 300, net ir iš tolimesnių vietovių atvykusių, už talką kongreso rengėjams, dail. Jonui Tričiui už kongresui sukurtą emblemą, banketo metu atlikusiems menininkams programą ir aukas. Kongresą uždaryti paprašė Vliko pirmininką dr. K. Bobelį.

Kongresas baigtas Lietuvos himnu.

Amerikos Lietuvių Kongreso Lietuvių Katalikų Susivienijimo vardu sveikino Albina Poškienė, viena iš mūsų Susivienijimo direktorių. Štai jos sveikinimo tekstas:

Lietuvių Katalikų Susivienijimas yra Alto pirmasis dalyvis. Buvęs pirmininkas a.a. Leonardas Šimutis vadovavo Lietuvių Tarybai 25 metus ir per tą laiką

pirmininkavo keliems kongresams. Taigi, Lietuvių Katalikų Susivienijimas yra aktyvus Amerikos Lietuvių organizuotos veiklos pagelbėti Lietuvai dalyvis.

Džiaugiuosi galėdama pasveikinti 10-tąjį Amerikos Lietuvių Kongresą Lietuvių Katalikų Susivienijimo centro pirmininko advokato Thomas E. Mack ir visos tarybos vardu. Šiame kongrese yra 4 mūsų Susivienijimo atstovai, būtent: Juozas Laučka, kuris buvo Alto pirmosios valdybos narys ir šiandien skaitys pasveikimą, dr. Vladas Šimaitis, Vyto Ycius ir aš, Albina Poškienė. Gražiausios sėkmės šio kongreso darbams.

Dar noriu pastebėti, kad Lietuvių Katalikų Susivienijimas gyvuoja jau 98-rius metus ir už 2 metų švęsime šimto metų gyvavimo sukaktį. Tad ir kviečiam Jus visus būsimame minėjime dalyvauti.

LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE

BOARD OF DIRECTORS

Spiritual Advisor: Rev. Msgr. Frank L. Yashkas, 134 Tener Street, Luzerne, Penna. 18079. Home — 717: 287-0828.

President: Thomas E. Mack, Esq. — 11 West Union Street, Wilkes-Barre, Penna. 18702. Home — 717: 472-3880. Office — 717: 823-1131.

Vice-President: Frank J. Katilus — 1059 Blair Avenue, Scranton, Penna. 18508. Home — 717: 342-3619.

Secretary: Charles A. Liscosky — 137 Charles Street, Wilkes-Barre, Penna. 18702. Home — 717: 822-4855. Offices — 717: 823-8876; 829-2406.

Treasurer: Mrs. Leocadia Donarovich, 37 Eldon Avenue, Lansdowne, Penna. 19050. Home — 315: 626-2409. Office — 215: 645-4100.

Trustees: George F. Sadauckas, 119 South Rebecca Avenue, Scranton, Penna. 18504. Home — 717: 344-0429.

Mrs. Rosalie Kizis, 134 Church Street, Pittston, Penna. 18640. Home — 717: 654-4271.

Medical Examiner: Joseph A. Stankaitis, M.D., 124 Croydon Road, Rochester, New York 14610. Home — 716: 288-0604. Office — 716: 348-3808.

Directors: Mrs. Albina Poska, 6606 South Washtenaw Avenue, Chicago, Illinois 60629. Home — 312: 434-2374.

Leonard J. Mikelonis, 2934 Grendon Lane, Baltimore, Maryland 21234. Home — 301: 665-2218.

Jonas A. Vainius, 3 Clare Drive, East Northport, New York 11731. Home — 212: 261-3797.

Executive Director: Charles A. Liscosky, 137 Charles Street, Wilkes-Barre, Penna. 18702. Home — 717: 822-4855. Offices — 717: 823-8876; 829-2406.

Garsas Editor: Rev. Cornelius Bučmys, OFM, 341 Highland Boulevard, Brooklyn, New York 11207. Office — 212: 827-1352.

CONSTITUTIONAL COMMITTEES

Benevolent Committee: Mrs. Patricia Mack, Heatherhill, Bear Creek, Penna. 18602. Home — 717: 472-3880.

Mrs. Dolores Liscosky, 137 Charles Street, Wilkes-Barre, Penna. 18702. Home — 717: 822-4855.

Heather Mack, Heatherhill, Bear Creek, Penna. 18602. Home — 717: 472-3880.

Press & Information: Leonard Pallis, 352 West Main Street, Plymouth, Penna. 18651. Home — 717: 779-1977. Office — 717: 826-6440.

Michael Baranosky, Sr., 106 West Brady Street, West Wyoming, Penna. 18644. Home — 717: 693-1795.

Michael Baranosky, Jr., 106 West Brady Street, West Wyoming, Penna. 18644. Home — 717: 693-1795.

Constitution & By-Laws: Mrs. Anna Strench, 13 Hilldale Avenue, Plains, Penna. 18705. Home — 717: 823-2081.

Stasys K. Lukosevičius, Sr., 1935 West 7th Street, Brooklyn, N. Y. 11223. Home — 212: 339-0062.

Edwin A. Sites, 13 Mill Street, Pittston, Penna. 18640. Home — 717: 654-0771.

Judicial, Grievances & Appeals: Anthony J. Lumbis, Esq., Box 143, Sweet Valley, Penna. 18656. Office — 717: 826-1550.

Mrs. Mary Kozerski, 35 Hilldale Avenue, Plains, Penna. 18705. Home — 717: 822-8468.

Sylvester Kossa, 93 Russell Street, Edwardsville, Penna. 18704. Home — 717: 287-8554.

Youth Committee: Youth Committee, in conjunction with Membership Recruitment Committee, will be appointed by the Board of Directors.

**GARSAS • LITHUANIAN CATHOLIC
ALLIANCE**

*English
Section*

**AN ARTICLE ON OCCUPIED LITHUANIA
FROM A CONCENTRATION CAMP**

(Continued From Page 1)

movement. This verdict amounts to a death sentence against him. Excerpts from the article follows:

... The Bolshevik empire and Hitler's Germany divided East Europe between themselves. As a result of this conspiracy, Lithuania, Latvia and Estonia have been burdened with the yoke of occupation for more than 40 YEARS. We have many times declared that we disagree with such a rightless political situation. The nation resisted even when the situation was hopeless, because it was unable to tolerate continuous terror, humiliation, and the disregard of the most elementary human rights. We were too weak to wage a fight against a giant empire, but our armed resistance did not capitulate — the occupying power destroyed it.

"An Enslaved Nation Must Fight for Its Freedom"

... The desire for freedom has not become extinguished, despite the passage of time. An enslaved nation must fight for its freedom. If it cannot gain freedom immediately, it must wait for a propitious moment. But it should not wait passively for its lucky hour: it must contribute to the recovery of freedom. A nation must avail itself of the means of struggle that are available... A nation that fails to struggle not only for its physical but also for its cultural existence may become quickly denationalized...

Freedom — a Tangible Goal For Young Generation

The struggle is continued by the younger generation... In spite of the massive stupefying effort of the Bolshevik propaganda, freedom for this generation is no mere mirage, or an

abstract concept... It is the human right (a) to be a master in one's country, (b) to freely express one's views about how the country should be governed, (c) to disseminate one's ideas freely, (d) to make free use of the spiritual treasures and to create them, (e) to make use of the fruits of one's labor, (f) to be able to travel freely in one's country and to depart for other countries. These freedoms can be embodied only by a free nation that has created its own state.

Russification — an Instrument of the Bolshevik Empire

... The Bolsheviks were creating an empire of a new type, and therefore they thoroughly reviewed the national question. They did not follow the crude (Czarist) policy of denationalization and Russification and replaced it with a more flexible policy. The practice of the czarist empire had demonstrated that denationalization of peoples and forcible imposition of a foreign language is difficult. And so the Bolsheviks declared that all nations have equal rights... But as time went on and the Bolsheviks took firm hold of power, they began to impose the Russian language on other nations... After four decades of occupation (in Lithuania) we can clearly see how the poison of Russification is being injected into every cell of the nation. To better mask such a policy, the Russian language was now given a new set of clothes and was named the "language of cooperation among nations"...

Teaching of Russian at Expense of Native Tongue

The Russian language is foisted on the young from the

earliest age... Children are taught Russian beginning with the first grade, when they still have not acquired firm foundations of their native language. Such a practice denigrates the quality of the Lithuanian language and distorts the native tongue. Having failed to learn Lithuanian properly in high school, students use Russian literature in the university; as a result, many concepts and the very spirit of the Russian language are transposed into the Lithuanian language. Russian is given priority over other foreign languages. Therefore... high schools graduate students with a poor knowledge of foreign languages... But Western European languages are not less important to us than the Russian language. We are a land of Western culture and through these languages we can get directly acquainted with the achievements of their culture...

The Soviet Army — a Factory of "Blindly Obedient Cripples"

... Russification does not end in school. Just as during the times of the czars, young people are further russified in the army. The Bolshevik army is the crucible, designed to produce russified and mentally crippled men, who are ready to execute blindly any criminal bolshevik order.

Russification Through Offices and Factories

The wave of Russification rolls across offices and plants. The Russian language resounds in the plants of some of the largest cities... which are directly administered from Moscow. Not only most of the workers, but also a large portion of the administration are new-

comers from Russia. They create a Russian environment. This process is assisted by the so-called pictorial agitation: various slogans, wall newspapers, diagrams. Technical and other information is mostly written in Russian. The same is true for the administration documents. Lithuanian workers and officials must use the Russian language not only in their administrative activities, but also in their everyday contacts with the workers of other nationalities. Thus many plants in Lithuania are focal points of the Russification of Lithuanian workers.

The situation is better in plants and offices, which are administered by the local occupation. With the exception of Vilnius, Klaipėda and the towns of the Vilnius territory, where Russians and members of other nations, who speak Russian, constitute a large part of the population, few Russians are employed there...

Security and Militia — "Most Reactionary Props of Occupation Power"

The security organs and the militia in Lithuania occasionally use the Lithuanian language, but most of their documents are written in Russian. These organizations must suppress any manifestation of national resistance and therefore they employ many Russians. These are the most reactionary props of the occupation power in Lithuania.

Obligatory Russian Signs and Inscriptions

... Wherever one travels in Lithuania, one is bound to encounter the Russian language... There may not be a single Russian in a certain village, but the name of the village is written in Russian, too. Highways and roads are plastered with Russian inscriptions....

The railways in Lithuania belong to the Baltic board. Therefore, the Russian language has been used since the very beginning in trains and in the stations... Lithuania's cities have been flooded with advertisements, announcements and other trash in the Russian language. For a long time, the street names were only in Lithuanian... but they are being gradually changed, with Russian names being added... The Vilnius territory is experiencing the most intensive Russification in Lithuania.

(Continued on Page 8)

AN ARTICLE ON OCCUPIED LITHUANIA FROM CONCENTRATION CAMP

(Continued From Page 7)

The Soviet Empire as a Vast Concentration Camp

... For the first time in history, one-sixth of the world has been transformed into a concentration camp. This concentration camp is extolled as the highest achievement of the human mind. In reality, this is a product of a deranged mind, resulting in a cruel exploitation of nations and in moral decline.

A "People's" Culture — Book Burning and Censorship

After occupying our country... the Bolsheviks divided our culture into "people's" and "nationalist". In their interpretation, a "people's" culture is one that can be squeezed into the framework of "Marxism - Leninism — the science of sciences". Any culture that does not fit into that cage is "nationalist". The creators of culture, whose works were included in the list of forbidden books, were condemned to oblivion... Those living abroad were immediately

labelled "servants of imperialism"... Many newspapers, magazines and books published in (independent) Lithuania were burnt... Others were stored in warehouses and then given to the big libraries, where they were placed in "special funds", i.e., prisons of books. Those books can be consulted in the library only by people who have special permits. Such permits are issued only to reliable... people, who need such literature for professional purposes...

Efforts to Deprive a Nation of Its Memory

... When a nation is deprived of its memory, it does not know what it has been and what it is. The "Older Brother" (an ironic name for Russia. Ed.) could not tolerate our glorious past and its teaching in schools. They tried to put a veil of silence over it and later to replace it with surrogate history. Historical literature was destroyed...

Lietuvos Istorija (The History of Lithuania) by Adolfas Šapoka had the worst fate of all the history books. The agents of the occupying power hunted it all over Lithuania with a special hatred. Ownership of that book meant disloyalty to the occupying power... How many times was it placed on the desk of a Bolshevik judge! God only knows how many people were sentenced for it. *The History of Lithuania* by Šapoka is a source of terror for the occupying power.

Lithuanians Have Nothing in Common with Mythical "Soviet People"

... The Bolsheviks are now explaining that nations living in a common fatherland of "amture socialism"... have become more alike, seek common goals, and share the ideas of communism. Therefore these nations can be considered a single people... This term conceals a new stage of enslavement. The Bolsheviks are trying to transform nations into an amorphous hodge-podge that would blindly follow Moscow's instructions. However, nations have their own goals and way of life, their own history, traditions and language... what can the Lithuanian nation have in common with that mythical "soviet people?" We are an occupied country and we are fighting the occupying power. We have been terrorized for the past forty years. We don't enjoy economic, political and cultural freedoms...

The New Class — the Only Genuine "Soviet People"

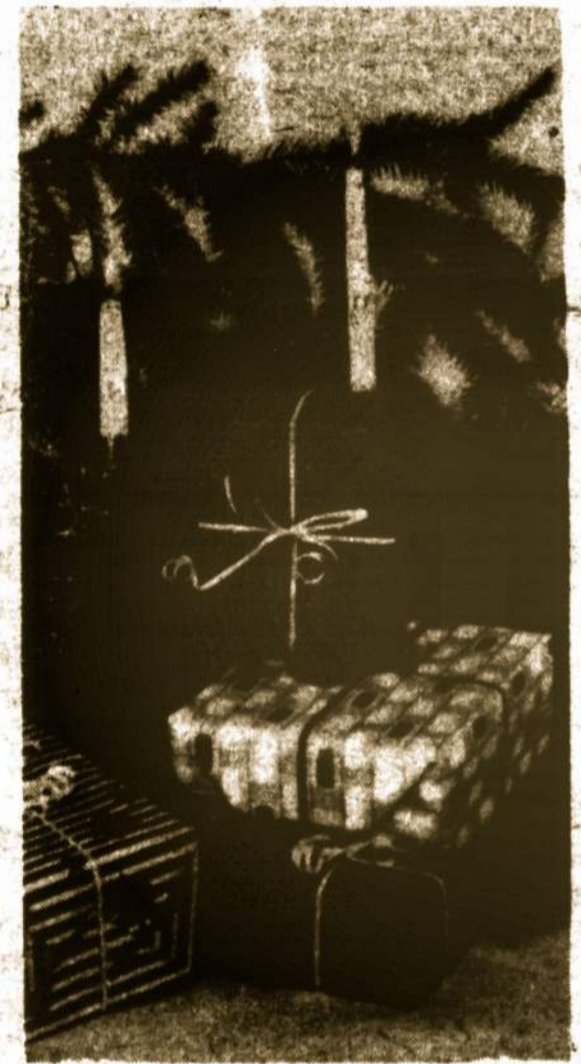
... There is no such thing as the Soviet people... There is a community that consists of the Party brass and of the directors of plants and agencies. They are all alike in all the (Soviet Union) nations and they constitute a new Class that stands above the people... To them one also must add the members of the state security organs who represent the most reactionary segment of the "Soviet people"... This new class exploits the nations...

The feeling of liberty has smouldered throughout a

hundred years in the times of the czarist empire. Our nation rose in revolt several times, but the circumstances were not propitious for the recovery of freedom. Finally, the storm of World War One swept away the czarist empire and we fought successfully to regain our freedom.

That feeling of liberty has been also smouldering in our nation for over forty years. Sometimes it flares up as a bright flame, but political conditions are still not favorable to us. Yet freedom remains our nation's dream. Freedom that is nourished by great deeds, by sacrifice, and by suffering. We shall continue on that rough, uneven road until we regain our liberty.

Perm' area, Kučino special regime concentration camp for political prisoners.

Merry Christmas to all!

BRIDGES — a monthly newsletter in the English language, published by the Lithuanian American Community, is geared for those Lithuanians, who do not understand Lithuanian but are interested in Lithuanian culture. The newsletter is published monthly and the subscription rate is 5 dol. per year. The readers of Garsas are urged to recommend it to the Lithuanians in their communities to subscribe it for their children, who are interested in their heritage. Write to: Bridges, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

At LCA 69th Convention. Group - Banquet festivities — Cocktail Hour.

LITHUANIA IN U.S. REPORT ON HUMAN RIGHTS

Continuing deterioration of the always meager respect for human rights in Soviet-occupied Lithuania is emphasized in a U. S. Department of State publication entitled "Country Reports on Human Rights Practices for 1983". Published in February, 1984, the collection of reports devotes five of its pages (1152 - 1156) to the developments in Lithuania.

Efforts at Levelling Intensified Since 1981

"Although the Soviet Union has attempted to eliminate independent political and religious activity in Lithuania since its forcible annexation", the publication says, "it is evident that these efforts have intensified since 1981". The publication cites "suspicious assaults" on Lithuanian priests, as well as the arrest and the sentencing of the Revs. A. Svarinskas and S. Tamkevičius, and of several other religious activists. "While the total number of Lithuanian political and religious prisoners is not known", the report says, "specific information is available on at least 49 cases".

Soviet Legal System — "Instrument of Suppression"
According to the publication, "...Soviet authorities use the

legal and judicial systems of Lithuania as instruments for the suppression of human rights, rather than for their defense. The Lithuanian Criminal Code, like the Criminal Code of Soviet republics, contains a number of vaguely worded articles which limit or nullify the exercise of individual rights guaranteed by the Lithuanian Constitution. Their result is to deprive Lithuanians of any protection against arbitrary arrest and conviction or incarceration in a punitive psychiatric facility".

Soviets Fear Role of Catholic Church

The State Department report describes the vitality of the underground press in Lithuania. Over the last three years, it says, the Soviet authorities have mounted a "large-scale assault on religion in Lithuania": "...The intensity of the Soviet authorities' attack can be attributed to a fear of the Church's role as a defender of rights and a repository of Lithuanian national sentiment, as well as its active ties with the Church in Poland. Despite efforts by Soviet authorities to suppress its activities, the Catholic Church in Lithuania remains one of the most vigorous denominations in the Baltic States or in the Soviet Union, and has shown tenacity

in its resistance to Soviet-imposed restrictions".

Lithuanian Criticism of Soviet Repression — "Unmatched in the Soviet Union"

Citing examples of "outspoken criticism" by Lithuanians of various Soviet antireligious measures, the report states that such criticism "of Soviet policy on this question is unmatched in the U.S.S.R. or in the other Baltic States. The unwillingness of the Soviet authorities to employ the full range of repressive actions at their disposal in retaliating to that challenge is considered by some observers a tacit acknowledgment of the support the Church commands in the general population, and of the difficulty of suppressing so broadly-based and militant a body without resorting to mass arrests and other sweeping measures".

Opposition to Draft and Afghanistan Combat Service

According to the report, "for both religious and political reasons, there has been opposition in Lithuania to the drafting of young men into the Soviet army, particularly for service in Afghanistan". Also, "anti-Solidarity propaganda and other intimidation designed to suppress the formation of a free labor movement has been particularly marked in Lithuania".

Emigration Comes to a "Virtual Stop"

Concerning emigration, the report says, while "rarely and arbitrarily allowed in the past", it "came to a virtual stop in 1983. Despite the fact that many Lithuanians have close relatives abroad, Soviet authorities use a variety of vague phrases, such as 'against the interests of the state', in order to refuse to permit the reunification of many long-separated families. The Government uses a variety of means to deter people from emigrating, including dismissal from employment, psychological harassment, constantly changing and burdensome procedures for exit visa application, and a reduction of living standards. At least five Lithuanian families have been repeatedly refused permission to emigrate to the United States. Another five families contain a member with a claim to U.S. citizenship. There are 46 Lithuanian families on the list of those repeatedly refused permission to emigrate to Israel".

Living Standards Declining

The State Department report claims that the living standards in Lithuania are gradually declining to the Soviet average and various shortages are endemic.

Preservation and Disruption of National Tradition

The report concludes as follows: "The relative homogeneity of Lithuania's population, its strong sense of national identity, and the binding force of the Lithuanian church have helped to preserve many of the country's social and cultural traditions. Nevertheless, the disruptive effects of an anti-religious ideology, forced collectivization, and a policy of industrialization have been severe. Rigid controls on cultural and religious expression have forced many Lithuanians into underground activity, which brings them into conflict with the authorities. A reduction in the amount of Lithuanian language instruction at the primary level in 1982, with a corresponding increase in the teaching of Russian, has aroused fear that the groundwork is being laid for the eventual linguistic russification of the country. Only about a third of the Russian-speaking Slavs who settle in Lithuania learn or use the native language".

From German Press

GERMAN PRESS ON MOSCOW'S REFUSAL TO ALLOW POPE INTO LITHUANIA

Fear and insecurity are cited by the West German press as the main reasons for Moscow's refusal to allow Pope John Paul II to visit Lithuania this year in connection with the 500th anniversary of the death of St. Casimir, Patron of Lithuania.

Die Welt (Aug. 27) entitled its editorial comment "Afraid of a Pilgrim:"

Moscow has refused to let the Pope visit Lithuania. This world power is screening itself off from the man about whom Stalin had jokingly asked how many divisions he has... This demonstration of weakness will not go unnoticed outside the Soviet realm of power, but it will also be noted in the interior, from Lithuania through the Ukraine with its imposed Uniate church to Poland and to other eastern states with a Catholic population. It is ideologically revealing, but also dangerous. For does it not suggest that Stalin's heirs might be inclined to use real divisions, if necessary, against the imaginary divisions of the Pope?

Sueddeutsche Zeitung (Aug. 28) looked at the possible reasons for Moscow's decision:

A Polish Pope in Vilnius would have created unrest not only in Lithuania but in the entire Baltic region, in Poland, and possibly even in the Russian-

Orthodox heartland, where preparations are getting under way for the celebration of the millenium of the introduction of christianity in Russia. The presence of the Pope on Soviet territory could undo everything that represents the Kremlin's real policy, namely though discipline at home and exclusion of all things foreign.

The weekly *Die Zeit* (Aug. 31) noted that the Vatican probably knew that this trip would not

materialize, but that the Pope is in no way resigned to forego the visit:

"We hope that an opportunity will still present itself," said the Pope. But what kind of opportunity? The Kremlin will hardly agree to the alternative which the Vatican now suggests to the Soviet leadership: To choose between embittered or appeased Lithuanians. The tsars never needed a pope to establish calm in the Russian empire.

"DEHUMANIZATION" — THE REGIME'S ULTIMATE GOAL

A "Letter to the Lithuanian Youth in the Free World" from their counterparts in Lithuania was published in the seventh issue of the underground journal *Lietuvos Ateitis* (No. 7, 1983). Excerpts follow:

"... We are turning to you at a very difficult time for the Lithuanian Church. The time of heavy trials has arrived. The arrest of priests, the terrorization of the young. For ten years, Lithuanian priests were not being imprisoned. This means that now the Church of Lithuania is moving to a new phase — from activity to sacrifice. ...

"... A new doctrine has been

announced in the recent Communist Party meetings: from now on, a Catholic is more than a second-rate citizen, more than a Negro — he is an enemy. The malignant atheism, which has been imposed by the occupying power and is being nourished by our native traitors and myopic individuals, is thus acquiring more and more features of the Beast of the Apocalypse.

"The situation is difficult. We have lost our best leaders. The persecution of the Church is becoming more intense. There is a parallel increase in national oppression. Cultural genocide is becoming more refined. The resolutions of the Tashkent confe-

rence on the strengthening of the influence of the Russian language in the Baltic area are being methodically and relentlessly put into practice.

"... The (official) methods — concealment, distortion or direct violence are being used in a refined and calculated manner, their ultimate goal being the creation of a *mankurt-man* (a term coined by the Kirghiz writer Cingiz Aitmatov) — a being without history or memory, an ideal slave.

"... In contrast to tsarist Russia, the Russification of Lithuania is not the ultimate goal today, but an intermediate one. The ultimate goal is dehumanization, the subject of the soul to the anti-christ mechanism of the government, which makes use of Russification as a method of leveling. During the last decades, following the appearance of *The Gulag Archipelago*, our relationship with the Russian nation has changed in the direction of Christian neighborly love. (The Russian scientist *Sergei Kovalev* has been imprisoned for the *Lithuanian Chronicle* and we are praying for him as if he were one of us.)

"We believe that Lithuania occupies a special place in God's plans. Why has our baptism been delayed for so long? Why are we the youngest Christians in Europe? Why are we the only Catholic nation in the Soviet empire? Why did our Baltic forbears live so far and wide, while we today have hardly any space left. What is the meaning of the 14 nuclear rocket launching stations on Lithuania's soil? Does it mean that Lithuania is doomed?!

"We believe in our nation's special destiny... We shall do everything in our power so that we never have to be ashamed of facing our imprisoned priests, the future generations, the Eternal Truth..."

SCIENCE CENTER OFFICIAL EXPLORES A ZOO IN CHINA

A Worcester Science Center official got a taste of being 'on exhibit' recently.

On a tour in China, Phyllis Mickunas found herself to be "the big attraction at the (Taiyuan) zoo."

"Tourists rarely travel to Taiyuan," explained Ms. Mickunas, "and people were gathering around me and staring."

Although Ms. Mickunas did not take the 16-day trip in her capacity as development coordinator at the Science Center, she was interested in comparing the zoos of China with the Science Center zoo. "I wanted to see if I could learn anything that might be useful here, and also to find out how they deal with limited resources."

She said because China has only just succeeded in being able

to feed its own population, she wanted to see how well-maintained the country's zoos would be, considering the high costs of looking after animals such as tigers and pandas.

Merely on Display

Ms. Mickunas visited zoos in Taiyuan and Shanghai. She found that although "the animals appear to be healthy and well fed, overall, zoos in America are much more pleasant."

She said that in America "we are much more advanced in exhibiting animals and in educating people. More is done to try to duplicate the animals' natural environment, whereas in China the animals are often merely on display." She noted

Phyllis Mickunas

that for a tiger locked in a "small sometimes dirty cage, it's not a very pleasant experience."

Ms. Mickunas said she "didn't see anything that indicated that people were being educated on wildlife. The signs just had the name of the animal and that was

it. There was no mention of where the animal came from or what its natural habitat was like."

Emerging Prosperity

She said Chinese zoos resembled American zoos of 20 years ago. "Then they were just a repository for animals, but we've come a long way."

She traveled more than 1,500 miles through China, mainly in coal-powered trains reminiscent of American locomotives of the 1930s.

"China overwhelmed me," she said. "It's so large, with so many people, and it's so different."

She said the Chinese have a curiosity concerning foreigners, but "there is not as much regard for the individual as there is here. People were always pushing to get into lines."

But what impressed her the most was a sense of emerging prosperity. She said she saw "building and construction going on everywhere. Roads were being built, walls were being repaired. And there was a good deal of private commerce going on with lots of little shops and people selling souvenirs."

The tour was organized by the College of Professional and Continuing Education at Clark University.

The father of the above-mentioned Phyllis Mickunas is Anthony Mickunas a long-time member of Lithuanian Catholic Alliance, residing in Jamaica Plains, Mass.

USSR-ORIENTAL DESPOTISM MASQUERADING AS DEMOCRACY

"Totalitarian regimes cannot function without denying human rights... Under the shell of military despotism, monarchical absolutism, or modern totalitarian dictatorship, there lies the same rightlessness (at best, minimal rights) of the governed..."

"Law or force — those are the two wellsprings of government... The dictatorial regime that replaced the monarchy in

Russia immediately cloaked itself in fictitious democracy — a constitution that is not put in practice, 'deputies' who do not represent anybody, councils that make no decisions, etc. Behind this facade... there is nothing but a crude despotism of the old oriental type, the most archaic form of unlimited power. A similar situation existed in Germany during Hitler's dictatorship, with the only difference that instead of dis-

guising themselves with various formulas of democracy, the Nazis more openly emphasized the leader's role...

"The world is today divided into two main camps: the camp of democracy and that of totalitarian, dictatorial regimes... They are engaged in a tense and fierce struggle. The future of humanity depends on which of the two will emerge victorious... The duty of each truly progressive individual is to support the democratic forces"

(AUŠRA, No. 36, April 1983)

"AUŠRA" No. 36, REACHES WEST

The 36th issue of the underground periodical Aušra (The Dawn) is dated April, 1983. Its editorial article marks the 100th anniversary since the appearance of the original Aušra, from which the present periodical has taken its name. The original Aušra is held up as an example for today and is praised for having handed the "flag of the national political consciousness and self-respect to the fighting nation" under the czarist Russian rule. Official admissions of the vitality of religion in Lithuania are discussed in a comment titled "Democracy or Discrimination?" An article on "Force and Right" criticizes Soviet tota-

litarianism. Solidarity with the Rev. Alfonsas Svarinskas, who was arrested and sentenced last year, is voiced in an item called "The Atheists' Efforts Are in Vain". The problem of divorces is the subject of a piece titled "Ready for the Wedding! And for Life?" A letter from the "prisoner of conscience" Victoras Petkus is reprinted. Poems of Lithuanian deportees to the Siberian camp are presented under the title "Voices from Exile". An extensive article titled "Forty Years" surveys Lithuania's history during 1904-1944. The new Aušra also contains two reprints of the Voice of America programs: on Lithuania in the U.S. Department of State report, and on the centennial of Karl Marx death.

HEALTH HINTS

DRUG EFFICACY STUDY IMPLEMENTATION

The most extensive evaluation of the effectiveness of prescription drugs in the history of drug regulation world-wide is now virtually complete—and the money you spend on prescription drugs is likely to buy better value as a result.

FDA reviewed some 3,443 prescription drugs with more than 16,000 separate therapeutic claims were reviewed during the two decades of the program — and 1,099 were taken off the market for lack of proven effectiveness. These included once-popular drugs — among the top 200 in sales — for

arthritis, obesity, and gastrointestinal and sleep disorders.

About 7,000 additional similar drug products were changed or removed, although they were not under direct review. Many were combination products that included one or more ingredient found ineffective.

Of the 3,443 drugs reviewed, 2,302 were affirmed as effective and have had their labeling brought up to date, with questionable claims removed.

"Two decades and \$40 million have been required for this great undertaking, but the

(Continued on Page 12)

WYOMING KLONIO ŽINIOS

Members of Knights of Lithuania, Council 143, Pittston, participating in Exeter's and member of Lodge 222, Wilkes-Barre, Pa., Anna Dava-

HEALTH HINTS

(Continued From Page 11)

savings in both health and dollar make this a good bargain," FDA Commissioner Frank E. Young, M.D., said. "We probably would be spending at least that amount each year on ineffective products — if we had not had this review."

Final agency action has not been taken on five drugs considered as "medically necessary" — meaning physicians have testified they are their only tools for certain conditions — and thus were granted additional study time. Final action is expected on these in early 1985.

FDA has announced intention to remove 37 other products and has published notices of opportunities for hearings at which additional data can be submitted. In all cases, manufacturers have requested hearings. Most of these are combination drugs in which one ingredient is effective but others may not be needed to achieve the desired therapeutic effect.

-o-

STROKE EDUCATION WORKS — In 1972, the U.S. Government began an effort to increase public awareness of the danger of stroke from uncontrolled high blood pressure. Along with that went a program to inform the medical profession of the benefits to be gained by lowering elevated blood pressure. At that time, only 29 percent of the public was aware that high blood pressure could cause a stroke.

More recently, that awareness figure has climbed to 55 percent. And there has been a decline in stroke and heart disease deaths.

You can get information on high blood pressure by writing the National High Blood Pressure Information Center, 120/80, Bethesda, Md., 20205.

For its part, FDA has been encouraging salt and sodium consciousness, since some high blood pressure is related to these substances.

The agency was pleased to see a recent poll that indicated 70 percent of the people — the highest number ever — were watching their salt!

F.D.A.

A VALUABLE HISTORICAL STUDY

With great skill and diligence Sister Virginia Marie Vytell, a member of the Community of the Poor Sisters of Jesus Crucified and the Sorrowful Mother, wrote an historical study, "Praise the Lord, All You Nations" (351 pages). It is in its second edition.

The title seems to indicate a purely religious work, but actually it is a very impressive, concise history of the Lithuanian nation in its homeland and in its emigration to the United States, with special attention being given to the life of Rev. Alphonsus Maria, C.P. founder of the Community of the Poor Sisters of Jesus Crucified. The Community, established on January 21, 1924, is in its 60th year of existence.

The book, "Praise the Lord, All You Nations," is rich in historical facts about Lithuania, contains information about the cultural life of the people, their literature, their struggle for freedom and independence, and their sufferings under Soviet occupation.

The historical contents of the book were verified by Prof. Bronis Kaslas, the historian Rev.

Casimir Gečys, a journalist and writer Liudas Dovydenas, and others. The author used ample printed material and Lithuanian encyclopedias and archives as the sources of information. It is written with great love for the Lithuanian nation, and with a background of parallel events in neighboring countries and throughout the cultural world.

With this publication the

author, Sister Virginia Marie Vytell, an American Lithuanian, gives very valuable service to our nation and the country of our fathers. To obtain a copy of the book, write to the author, Sister Virginia Marie Vytell, CJC, St. Mary's Villa Convent, Elmhurst, Pa. 18416. The price of the book is \$8.00 plus \$1.00 postage.

Rev. Juozas Prunskis

SISTER KAPORCH IS ADMINISTRATOR OF ELMHURST NURSING HOME

Sister Mary Anne Kaporch, CJC, a licensed nursing home administrator who had served as an assistant administrator and Executive housekeeper since 1979, became administrator of St. Mary's Villa Nursing Home, Elmhurst, recently.

She is a member of the American College of Healthcare Administrators.

She served for many years as administrator and in other professional capacities at St. Joseph's Manor Nursing Home, Brockton, Mass.

The nursing homes are con-

ducted by the Sisters of Jesus Crucified whose motherhouse is in Brockton.

Sister Mary Anne succeeds Sister Baptista, who served at St. Mary's Villa since 1962. Sister Baptista is reassigned to Our Lady of Sorrows Convent in Brockton.

Edmund Strauch is assistant administrator.

Sister Mary Anne is the daughter of Mr. and Mrs. Arnold B. Hartland, 10 E. South St., Wilkes-Barre, and the sister of Mrs. Chester Sawicki, Mountaintop.